

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VII](#)[item Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 15 : De Marsya](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - VI, 15 : De Marsya

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VI

Ce document *est une version augmentée de :*

[Mythologia, Venise, 1567 - VI, 15 : De Marsya](#)□

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VI

[Mythologie, Lyon, 1612 - VI, 15 : De Marsyas](#)□

est une traduction de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VI

[Mythologie, Paris, 1627 - VI, 16 : De Marsias](#)□

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)

Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 621-624

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Marsyas](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 28/04/2023

multo honestiores & probabiliore cur fabule huiusmodi fingerentur, quamuis alicuius historiae fundamento fulciuntur. Atqui neque Zexis quidem ridiculas interdum explicationes ipse deriderem, cum humanum esse sciam errare aliquando & labi ac falli, nisi & ille fuisset vel ipso Thamyri arrogantior atque importunior, & ne multa dicam, nisi ille vel leuissimos ceterorum scriptorum errores grauissimè insectaretur. nemo enim vir bonus atque prudens debet aliorum de dignitate quidquam detrahere scribendo, sed omnia sua scripta conferre & advertere ad presentium posterorumque omnium utilitatem & institutionem. qui vero maledicta, nugae, res turpes literis committunt, tales haberi iure debent, qualia sunt eorum scripta: quae certè parum reperiuntur plerumque à motibus animique consilio discrepare. at nunc de Marsya dicatur.

De Marsya. CAP. XV.

MARSYAS quoque Phrygius tibicen ob similem huic temeritatem & petulantiam non leue supplicium subiit. Hic Hyagnidis fuit filius, eius qui primus omnium mortalium leges musicas ad laudes Deorum, quibus in solennitatibus Graeci vsi sunt, accommodauit, qui Marsyas ausus est cum Apolline de tibiaram peritia contendere. Fabulati sunt hunc magna consuetudine cum Cybele fuisse coniunctum, sed diu postea peruagatum in Nysam ciuitatem ad Dionysum, qui ibi regnabat eo tempore, peruenisse: ubi cum Apolline illic inuēto, qui cum ob alia multa praecelara, tum ob inuentam citharam, & artem pulsandae citharae magno in honore habebatur, ausus est contendere; cum ipse tibias à Minerva eiecitas suscepisset ut aiunt, ijsque inflandis factus iam peritior sibi videretur. Apollinem igitur in certamen musices prouocauit ea conditione, ut victor victo quodcumque libuisset, imperaret, ut testatur Pausanias in Phocaeis. Idcirco mansit ea consuetudo postea in magnae Marris sacrificijs, ut adessent illis etiam tibijs, ut ait Myrleanus Asclepiades. in eo certamine igitur cum Apollo citharam pulsasset, mox ore cantabat: at Marsyas tibijs inflandis tantum erat peritus, quare etiam victus poenas dedit suae temeritatis. Qui rem etiam planius explicare voluerunt, addiderunt his, quod Nysaei iudices sunt electi quo tempore Marsyas contendit cum Apolline. nam primum tibijs ita est vsus Marsyas ut auditus stupore repletur, appareretque ob suau-

paten. postmodo cithara & tybijs in antro Dionysii depositis cum Cybelen amaret, cum hac ad Hyperboreos usque peregrinatur. E pelle Marsyæ vitris factus fuit, quem in Celenarum civitate fuisse scribit Herod. in Polymnia hoc pacto: εἰ δὲ, ἐπεὶ τὰ παλαιότερα τὸν Ἄλφειον ποταμὸν, ὡμίλησεν τῇ Φρυγίᾳ, δι' αὐτῆς περιόμενοι, παρεγένοντο ἐς Κελαινας, ἵνα πηγὰ ἀναδιδούσαι διακείνῃ ποταμῷ, καὶ ἐτίθειεν οὐκ ἰλάσσειτο ἢ Μαιάνδρον, τῷ ἕτιομα τὸν γὰρ ἰὸν καταβρέχεται· ὅς ἐστι αὐτῆς τῆς ἀγροῦς τῆς Κελαινῆς ἀνακίμων, ἐς τὸν Μαιάνδρον ἰκθιδεῖται· ἐν τῇ καὶ ἐτοῦ Σιλιῶν μαρτυρῶ ἀσκόσιν τῇ πόλει ἀνακρίματα· τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λέγουσιν ἔχει ὑπὸ Ἀπέλλωνος ἰκοδρόντα ἀνακρίμασι δῶσαι. *Isti postea quædam Halym traiecerunt fluvium Phrygia, per ipsam profecti, Celenas adierunt: ubi scaturit fontes Maandri flumē, & aliter nō minorē Maandro, cui nomen est Catarrhales. hic oritur e foro Celenarū, et in Maandrū insluit: ubi est etiam Sileni Marsyæ vitris in civitate suspensæ: est enim sermo Phrygū quod illi de Marsyæ ab Apolline excoriato fuit suspensæ. Fabulati sunt autē illū Marsyæ casum apud fluvium Mæandrum cōvulgisse, veluti attestari videntur illa carmina Philippi:*

*Ἰμπερὶ αὐλήσασσι πολυτρήτων δῖα λωτῶν,
ἐπὶ λυγροβόλῳ φοῖβος ἐπὶ γλαφύρα.
Μαρτυρῶ ἱεῖσσι τὸν ἑὸν ἔργον. τὰς γὰρ ἀθήνας
αὐλὰς ἐκ Φρυγίας ἔτος ἰληίσασσιν.*

*εἰ δὲ αὐτοῖσι τὸ ἐπὶ ἰνίπνιτι, ἐκ αἰγῶν ἴαγισ
πῶ ἐπὶ Μαιάνδρῳ κλαυσεῖ δ' ὄσπευλον ἴσιν.*

*Fabula de lotis resonabat dulce foras,
Audijt hoc Phœbus, talia dicta dedit.*

Marsyæ, non hoc inuentum tibi: Palladi at ista

De Phrygia est olim fistula raptæ Deæ.

Talia si inlasset, non fleuisset tuas fata

Maandri ad gelidas tristis Hyæmni aquas.

Nam certè quidem illud verissimum est, quod olim prolatum fuit ab oraculo, quod

εἰ δὲ τ' ἀπὸ ἱεῖα, τοῖον τέλος αὐτὸν ἰκάσῃ.

Qualia quisq; facit, talis finis manet ipsam.

Dicitur ea de causâ vniuersis tibicinibus deinde iratus fuisse Phœbus, quem Sacadæ opera placatum postea fuisse memorant, cum is primus Delphis Pythium cantum cecinisset.

¶ Quid per hanc fabulâ significare voluerint antiqui, mani-

festū omnibus esse arbitror, quoniam dictum fuit ad superborum & nimis elatorum animorum deprimendam temeritatē multas fabulas fuisse inuentas, quibus etiā consolandis illis, qui molestiarū & calamitarum cumulis obtruntur, ut licet. nam ut Deus in temerarios animaduertit, ita viros bonos aliqua calamitate oppressos adiuuat, quod & ipsum per fabulas antiqui nobis tradiderunt. Cretheis enim Hippolyti filia Acasti vxor cum capta fuisset Pelei desiderio, neque tamen Peleo ut secum cōgrederetur persuadere posset, illū apud Acastum, quia suam pudicitiam tentasset, accusauit. Hunc Acastus secum habens ad verticem Pelei montis adduxit, atque vinctum feris lanianandum reliquit, ut scripsit Diognetus in rebus Smyrnæis. Verū eius innocentie misertus Iupiter ensem illi per Vulcanum misit, quo se à feris tueretur. deinde cum in urbem venisset paucis comitantibus, Acastum debellauit, & imperio ipse potitus est. Ut igitur non est viri sapientis aduersus diuinam Dei voluntatem ob præsentem felicitatem & opulentiam insurgere, sic in rebus aduersis non est cedendum viribus tempestatis, sed in vtrisque certa animi moderatione vti conuenit. nunc de Ixione dicamus.

De Ixione.

CAP. XVI.

ENIMVERO multo his sceleratior fuit Ixion Phlegyæ filius, ut sensit Euripides, ut Æschylus, Antionis: ut Pherecydes, Pisones & Æthonis; ut verò alij, Martis & Pisidices. Hic enim Diam filiam Einei, vel (ut alij maluerūt) Deionei, vxorem duxit: cum pollicitus esset se multa munera socero mox esse daturum, nam mos erat antiquorum patribus sponсарum munera offerre: quod in his significauit Homerus,

πῶν ἰκατόν βους δώκεν, ἑξήτα δὲ χίλι' ὑπίση
αἶγος ὄμν' ἑκάδ' ἰοῖ.

*Dat centum prius ille boues, mille inde capellas
Et pecudes promisit.*

Deioneus igitur cum munera ob acceptam vxorem ab Ixione flagitaret, acriusque instaret, coactus Ixion inuitauit socerum tanquam ad conuiuium, & ad illa accipienda, quod se equitate mitigatum simularet. hunc Ixion in foueam carbonariam, quam tenuissimis tabulatis superius, igne interius occultato, instrauerat, detrusit. Cum illum ob eam cædem furor inuasisset,